

JĘZYK POLSKI, OGÓLNE WYMAGANIA PROGRAMOWE, KLASA V

- sprawnie czyta teksty głośno i cicho (I.1.1)
- określa temat i główną myśl tekstu (I.1.2)
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza) – I.1.3
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy - I.1.4
- rozpoznaje formy gatunkowe [...] w tym przepis – I.1.5
- odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych – I.1.6
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte) – I.1.7
- rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi - I.1.8
- wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz - I.1.9
- samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego (małym lub podręcznym), słowniku wyrazów bliskoznacznych (I.2)
- rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy [...] - czasownik i wskazuje różnice między nimi (I.3.3)
- rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi - I.3.4
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) – I.3.5
- nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje) - II.1.1
- konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami - II.1.2
- wyraża swój stosunek do postaci – II.1.3
- omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia (II.1.9)
- dostrzega swoistość artystyczną dzieła (II.2.1)
- odróżnia realizm od fantastyki - II.2.3
- rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę (II.2.4)
- rozpoznaje: wers, zwrotkę (strofę), rym, rytm, refren; odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały) – II.2.5
- omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia - II.2.9
- charakteryzuje i ocenia bohaterów – II.2.10
- identyfikuje: [...] baśń, mit [...] - II.2.11
- odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym (II.3.1)
- objaśnia morał bajki [...] - (II.3.2)
- Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń – wrogość, miłość – nienawiść, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada) - II.4
- tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach, związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury (III.1.1)
- dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu - III.1.2
- formułuje pytania do tekstu (III.1.3)
- świadomie posługuje się różnymi formami językowymi oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała - III.1.4
- tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, opis przedmiotu, opis postaci [...] prosta notatka (III.1.5)
- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity) - (III.1.6)
- sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy i szczegółowy) - III.1.7
- uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je (III.1.8)
- czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację (III.1.9)
- recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji (III.1.10)
- przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu - III.2.2
- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych (III.2.3)
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, różnicach w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych, miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami, d) sposobach pisania nazw własnych i nazw -

III.2.5

- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika (III.2.6)
- operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne) - III.2.7

Lektury:

Ferenc Molnar, *Chłopcy z Placu Broni*

Joanna Olech, *Dynastia Miziołków*

C. S. Lewis, *Opowieści z Narnii*

Mark Twain, *Przygody Tomka Sawyera*